

Тема 5. Забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб

ВПО в Україні мають право на тимчасове безоплатне житло (до 1 року з можливістю продовження) з фондів громад, а також на участь у програмах соціального житла та пільгового кредитування. Першочергове право мають багатодітні сім'ї, вагітні, пенсіонери та люди з інвалідністю. Заява подається через ЦНАП або орган місцевого самоврядування.

Основні способи забезпечення житлом:

- Тимчасове житло: Розміщення у гуртожитках, школах, садочках, або комунальних квартирах. Площа не менше 6м² на людину.
- Програма "Прихисток": Пошук безкоштовного житла у приватних власників (через портал Прихисток.Робота).
- «єВідновлення»

Отримання сертифікатів або грошей на придбання/ремонт власного житла (подається через застосунок "Дія")

- Соціальне житло: Постанова на квартирний облік для отримання постійного житла у користування.
- Пільгові кредити/оренда: Програми, як-от «Доступна іпотека 7%» та компенсації за оренду для ВПО.

Алгоритм дій для отримання житла:

1. Стати на облік ВПО.
2. Подати заяву та документи (паспорт, ПІН, документи про склад сім'ї, документи, що підтверджують статус) до ЦНАПу або органу місцевого самоврядування.
3. Очікувати рішення комісії, яка нараховує бали та визначає пріоритетність.

З 29 січня 2025 року працює нова експериментальна програма субсидії на оренду житла для ВПО, які переїхали з територій бойових дій/окупації.

Внутрішньо переміщені особи, визначені у підпункті 8 пункту 13 обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затверджених Постановою Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської Ради професійних спілок від 11 грудня 1984 р. № 470¹, крім заяви про взяття на квартирний облік, подають такі документи:

копію довідки про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення або копію довідки про безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України за формами згідно з додатками 1 і 4 до Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-84-%D0%BF#Text>

із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413;

копію посвідчення встановленого зразка згідно з додатком 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. № 302 «Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни» (ЗП України, 1994 р., № 9, ст. 218), що підтверджує статус особи як члена сім'ї загиблого або особи з інвалідністю внаслідок війни;

копії документів, які підтверджують родинний зв'язок членів сім'ї особи з інвалідністю внаслідок війни або учасника бойових дій; (*Абзац десятий пункту 18 в редакції Постанови КМУ № 280 (280-2018-п) від 18.04.2018 р.*);

копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи на кожного члена сім'ї загиблого або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника бойових дій; (*(280-2018-п) від 18.04.2018 р.*);

копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (видану згідно з Порядком оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509 (509-2014-п) (Офіційний вісник України, 2014 р., № 81, ст. 2296);

Членами сімей осіб, визначених у абзаці чотирнадцятому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (3551-12), та особами з інвалідністю I-II групи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності, визначеними пунктом 10 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», які є внутрішньо переміщеними особами, крім документів, зазначених у цьому пункті, додатково надається копія довідки, видана органом соціального захисту населення, в якому зазначена категорія осіб перебуває на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб, про наявність цих осіб або членів їх сім'ї у:

1) переліку осіб, які під час участі в масових акціях громадського протесту отримали тілесні ушкодження (тяжкі, середньої тяжкості, легкі), затвердженому наказом МОЗ;

2) списку осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р., затвердженому Мінсоцполітики;

у разі наявності житлового приміщення, яке зруйноване або стало непридатним для проживання внаслідок збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, розташоване в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі, додається копія акта обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири) (далі – акт технічного стану), складеного комісією, утвореною районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, військово-цивільною адміністрацією, виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті (в разі утворення) ради, виконавчим органом ради об'єднаної територіальної громади,

за формою згідно з додатком до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 505.

Перелік документів, визначених цим пунктом, є вичерпним.

Забезпечення житлом ВПО після 24.02.2022р. врегульовано **Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»**, Постановою КМУ від 01.10.2014 №509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб», Постановою КМУ від 24 березня 2023 р. № 263 «Деякі питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України»².

Факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Починаючи з 1 серпня 2023 р. на отримання довідки мають право особи, які залишили або покинули своє місце проживання у зв'язку з обставинами, зазначеними у статті 1 Закону, та перемістилися з територій, на яких ведуться бойові дії, або з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, щодо яких не визначено дати завершення бойових дій (припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації Російською Федерацією, а також особи, у яких внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, знищене або пошкоджене (до ступеня непридатного для проживання) житлове приміщення.

Довідку отримує кожна дитина, в тому числі та, що прибула без супроводження батьків, законного представника, а також дитина, яка народилася у внутрішньо переміщеної особи, що перемістилася з територій, на яких ведуться бойові дії, або з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, щодо яких не визначено дати завершення бойових дій (припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації Російською Федерацією, а також у дітей, у яких внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, знищене або пошкоджене (до ступеня непридатного для проживання) житлове приміщення. У довідці та в заяві про взяття на облік дитини, яка народилась у внутрішньо переміщеної особи, зазначається остання адреса задекларованого/зарєєстрованого місця проживання батьків (одного з батьків).

Чинне законодавство визначає декілька альтернативних способів забезпечення внутрішньо переміщених людей житлом:

- надання тимчасового житла;
- надання соціального житла;

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2023-%D0%BF#Text>

- державні програми пільгового кредитування будівництва чи придбання житла (наприклад – програма «ЄОселя»).

Серед додаткових механізмів:

- компенсація за розміщення внутрішньо переміщених людей у власних житлових приміщеннях в частині витрат на житлово-комунальні послуги (зокрема, програма «Прихисток», за якою компенсується 14,77 гривень на людину за кожен день розміщення);

- виплата ВПО допомоги на проживання (Постанова КМУ №332 від 20.03.2022 р.).

Згідно ст. 11 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», п. 8: Місцеві державні адміністрації в межах своїх повноважень забезпечують: б) надання у тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам житлового приміщення або соціального житла, придатного для проживання, за умови оплати зазначеними особами відповідно до законодавства вартості житлово-комунальних послуг;

п. 9. Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень: формують фонди житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, у тому числі шляхом викупу (придбання), оренди, будівництва нового житла, реконструкції будинків і гуртожитків, переведення нежилых приміщень у жилі, передачі житла в комунальну або державну власність, капітального ремонту об'єктів житлового фонду;

інформують місцеві державні адміністрації про можливі місця і умови для тимчасового проживання/перебування внутрішньо переміщених осіб, про стан інфраструктури, довкілля у таких місцях;

надають у тимчасове безоплатне користування внутрішньо переміщеним особам з комунальної власності житлові приміщення, придатні для проживання (за умови оплати особою відповідно до законодавства вартості комунальних послуг).

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (**сприяння з надання внутрішньо переміщеним особам кредитів на придбання земельних ділянок, придбання та будівництво житла**):

1. З метою забезпечення будівництва та інвестування у розвиток житлової інфраструктури міст та населених пунктів відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування разом із державними банківськими установами, а також за наявності можливостей залучення міжнародної гуманітарної або благодійної допомоги формують для внутрішньо переміщених осіб регіональні довгострокові програми з пільгового кредитування (у тому числі – іпотечного) будівництва або придбання житла.

2. Кабінет Міністрів України з Національним банком України розробляють правові механізми щодо можливостей рефінансування витрат з будівництва або повернення відсотків за сплаченими кредитами тим внутрішньо переміщеним особам, які внаслідок окупації чи військових дій, негативних наслідків збройного конфлікту, проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних

ситуацій природного чи техногенного характеру набули каліцтва чи інвалідності, або лишилися без годувальника, або без належної опіки та піклування за віком (діти-сироти, одинокі батьки та пенсіонери).

3. У разі виділення адресної цільової благодійної або міжнародної благодійної допомоги для будівництва або придбання житла для внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території чи у районах ведення військових дій чи проведення антитерористичної операції такі кошти не оподатковуються прибутковим податком та податком на додану вартість.

Зазначений Закон закріплює, що органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень формують фонди житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО). Формування таких фондів здійснюється у тому числі шляхом викупу (придбання), оренди, будівництва нового житла, реконструкції будинків і гуртожитків, переведення нежилых приміщень у жилі, передачі житла в комунальну або державну власність, капітального ремонту об'єктів житлового фонду.

До прийняття цих норм повноваження щодо формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання ВПО, а також шляхи їх формування були визначені лише Порядком формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (далі – Порядок), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 495. У порівнянні з положеннями Порядку, новий Закон передбачив додатковий спосіб формування вказаних фондів, – оренду житла.

Новий Закон доповнив ст. 20 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про ВПО нормою, що «У період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом шести місяців після його припинення або скасування визначені Кабінетом Міністрів України категорії внутрішньо переміщених осіб мають право на безоплатне тимчасове проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) без обмеження строком, передбаченим абзацом дев'ятим частини першої статті 9 цього Закону»³.

Згідно зі згаданим абзацом дев'ятим частини першої статті 9 Закону про ВПО, ВПО має право на забезпечення органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безоплатного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом шести місяців з моменту взяття на облік ВПО. Для багатодітних сімей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку цей термін може бути продовжено.

Формулювання щодо можливостей «безоплатного тимчасового проживання» є широким. На практиці ці положення застосовувалися для обґрунтування неможливості стягнення плати за проживання з ВПО в місцях компактного поселення (в місцях тимчасового проживання).

³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#n205>

Пунктом 25 Порядку передбачено, що житлові приміщення цього фонду безоплатно надаються ВПО та членам їх сімей у тимчасове користування на строк до одного року з можливістю продовження на наступний строк у разі відсутності змін у їх статусі та якщо вони не набули іншого місця проживання. ВПО зобов'язані своєчасно вносити плату за житлово-комунальні та інші послуги, перелік та умови оплати яких визначаються договором, укладеним між ВПО та уповноваженим органом, що здійснював формування зазначених фондів житла та надає його ВПО⁴.

Запроваджено надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам згідно з Порядком надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 332 (зі змінами).

У 2022 році понад 2,3 млн. внутрішньо переміщених осіб отримали допомогу на проживання, на виплату якої з держбюджету було виділено 52,8 млрд. гривень.

у 2023 році понад 2.5 млн. внутрішньо переміщених осіб отримали допомогу на проживання, на виплату якої з держбюджету було виділено 73,3 млрд. грн.

Стаття 48¹. Порядок та розмір надання громадянам грошової компенсації за належні їм для отримання жилі приміщення

Порядок та розмір надання громадянам грошової компенсації за належні їм для отримання жилі приміщення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Право на державну підтримку⁵ мають особи, відомості про яких відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» внесені до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, якщо такі особи не мають у власності та не мали у власності протягом останніх трьох років іншої житлової нерухомості, ніж та, що розташована на території, визначеній тимчасово окупованою територією відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та на території населених пунктів, зазначених у переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, або житло яких зруйноване чи непридатне для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції.

Види державної підтримки. 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або пільгового іпотечного житлового кредиту для осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Державна підтримка надається шляхом сплати за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджету 30 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла. При цьому одержувачі державної підтримки вносять на

⁴<https://r2p.org.ua/page/zakonodavchi-zminy-shchodo-zabezpechennia-vnutrishno-peremishchenykh-osib-zhytloom-dliatymchasovoho-prozhyvannia>

⁵ <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php0>

свій поточний рахунок, відкритий в банку, кошти в обсязі 70 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла.

Розмір державної підтримки

Державна підтримка надається виходячи з **нормативної площі житла**.

Розмір державної підтримки розраховується:

виходячи з нормативної площі (21 кв. метр загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю). При цьому, якщо члени сім'ї одержувача державної підтримки мають право на отримання державної підтримки у різному розмірі (30 або 50 відсотків), обсягу державної підтримки на 10,5 кв. метра розраховується пропорційно кількості членів сім'ї, які мають право на державну підтримку в розмірі 30 або 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла відповідно до загальної кількості членів сім'ї, яким надається державна підтримка;

виходячи з ринкової вартості 1 кв. метра загальної площі житла для населеного пункту за місцем розташування об'єкта, на будівництво (придбання) якого надається державна підтримка, але не більше граничної вартості 1 кв. метра.

Для розрахунку обсягу державної підтримки вартість 1 кв. метра загальної площі житла не повинна перевищувати граничну вартість 1 кв. метра житла. Гранична вартість 1 кв. метра загальної площі житла для м. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова не може перевищувати опосередковану вартість, яка визначається Мінрегіоном відповідно до Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, збільшену в 1,75 разів для міст – обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб – 1,5 рази, для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. – 1,25 рази.

Розмір державної підтримки = Площа (21 м² на 1 члена сім'ї + 10,5 м² на сім'ю, але не > за фактичну) * Вартість (не > граничної вартості 1 м²). Гранична вартість = опосередкована вартість 1 м² (наказ Мінрегіону) * коефіцієнт:

1,75 – для м. Київ, Дніпро, Львів, Одеса, Харків;

1,50 – для міст-обласних центрів та міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб;

1,25 – для міст обласного значення з населенням 100-300 тис. осіб;

1,00 – для інших населених пунктів.

Порядок обрання об'єкта фінансування

Одержувачі державної підтримки самостійно обирають об'єкти, на будівництво яких можуть спрямовуватися кошти державної підтримки, а також новозбудовані об'єкти.

При цьому **забудовники, продавці, управителі, замовники** (далі – забудовники) **повинні відповідати** таким **критеріям**:

щодо забудовників не порушено провадження у справі про банкрутство/збудовники не перебувають у стані припинення;

наявність дозвільних документів на виконання будівельних робіт відповідного об'єкта, що відповідають вимогам законодавства (повідомлення про початок виконання будівельних робіт/дозвіл на виконання будівельних робіт тощо), або наявність сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта (декларації про готовність об'єкта до експлуатації);

наявність документів, що підтверджують право (власності, користування тощо) на земельну ділянку, на якій здійснюється будівництво відповідного житлового об'єкта;

строк прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта житлового будівництва підтверджено забудовником документально та **не перевищує 12 місяців** з дати укладення одержувачем державної підтримки із забудовником договору про придбання житла;

вартість будівництва або продажу 1 кв. метра не перевищує граничну вартість, визначену пунктом 5 Порядку.

Подання документів здійснюється до відповідного регіонального управління або іпотечного центру Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву.

Перелік необхідних документів

1. заява про надання державної підтримки;
2. копії документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство повнолітніх членів сім'ї;
3. у разі відсутності у документах, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, відомостей про зареєстроване місце проживання – довідку про реєстрацію місця проживання, видану органом реєстрації відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» (крім осіб, місце проживання яких зареєстроване на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей);
4. копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (не подається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу доходів і зборів і мають відмітку в паспорті);
5. витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про наявність, або відсутність у власності житла;
6. довідку про перебування на квартирному обліку (у разі перебування на обліку, крім внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей);
7. документи, необхідні для визначення платоспроможності (довідки з місця роботи та відомості з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про суми виплачених доходів та утриманих податків, що надаються органами доходів і зборів, повнолітніх членів сім'ї одержувача державної підтримки, а також інші документи, що підтверджують доходи членів сім'ї одержувача державної підтримки);

8. письмову згоду кожного повнолітнього члена сім'ї, на якого розраховується розмір державної підтримки щодо включення їх у розрахунок державної підтримки (у довільній формі);

9. документи, що підтверджують родинні стосунки між особами, на яких розраховується розмір державної підтримки, які разом з ним проживають або зареєстровані;

10. лист від забудовника про намір подальшого укладення з одержувачем державної підтримки договору про придбання житла, в якому визначається вартість та площа житла, що буде придбано, зокрема за рахунок державної підтримки;

11. копії документів, отримані від забудовника відповідно до пункту 8 Порядку, завірені в установленому законодавством порядку;

12. акт технічного стану житла (для внутрішньо переміщених осіб, житло яких розташоване на території України, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження у повному обсязі та яке зруйноване чи непридатне для проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції).

Внутрішньо переміщена особа також подає копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Строк розгляду

Регіональні управління Держмолодьжитла розглядають документи, подані особами, які виявили бажання отримати державну підтримку, перевіряють їх та **не більше ніж протягом 15 робочих днів** інформують заявника про результати розгляду щодо можливості отримання державної підтримки.

Порядок отримання державної підтримки⁶

1. Після отримання повідомлення про надання державної підтримки на будівництво (придбання) доступного житла одержувач державної підтримки звертається із заявою до банку та відкриває на своє ім'я поточний рахунок.

2. Одержувач державної підтримки, регіональне управління Держмолодьжитла укладають договір про обслуговування коштів для будівництва (придбання) доступного житла (далі – договір про обслуговування коштів), відповідно до якого одержувач державної підтримки доручає регіональному управлінню Держмолодьжитла розпоряджатися коштами на поточному рахунку, які складаються із суми вартості об'єкта фінансування та суми винагороди (відшкодування), з метою будівництва (придбання) доступного житла. Сума винагороди (відшкодування) Держмолодьжитлу за обслуговування коштів, яка визначається у кожному із зазначених договорів, становить 0,7 відсотка розміру державної підтримки.

3. Після укладення договору про обслуговування коштів одержувач державної підтримки вносить на поточний рахунок, відкритий в банку, кошти у розмірі та у строк, що встановлені таким договором.

⁶ Державна підтримка та забезпечення громадян доступним житлом. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>

4. Регіональне управління Держмолодьжитла після сплати одержувачем державної підтримки у строки та у розмірі, що визначені у договорі про обслуговування коштів, частини вартості житла подає до територіальних органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, платіжне доручення про перерахування державної підтримки на поточний рахунок громадянина, відкритий в банку.

5. **Протягом п'яти робочих днів** після надходження на поточний рахунок одержувача державної підтримки коштів державної підтримки та всієї суми коштів на будівництво (придбання) доступного житла (накопичення на поточному рахунку одержувача державної підтримки повної вартості об'єкта фінансування) між одержувачем державної підтримки та забудовником укладається договір про придбання житла, в якому повинна бути передбачена відповідальність забудовника за порушення строку введення в експлуатацію об'єкта нерухомості та надання документів щодо права власності на житло.

Обов'язковою умовою договору про обслуговування коштів є зобов'язання одержувача державної підтримки щороку протягом трьох років з моменту укладення такого договору надавати підтвердження права власності на придбане або збудоване житло шляхом подання у паперовій формі інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про наявність у власності житла на кожного члена сім'ї, що бере участь у програмі, отриманої **не раніше ніж за три дні** до подання такої інформації до регіонального управління Держмолодьжитла, про підтвердження права власності на придбане або збудоване житло.

У разі відчуження одержувачем державної підтримки житла, придбаного ним із залученням коштів державної підтримки, за умови перебування такого житла у власності одержувача державної підтримки менше трьох років кошти отриманої державної підтримки підлягають поверненню до державного бюджету.